

SZASZRÉGEN 'ES VIDÉKE

KULTÚRA •
EGYHÁZ •
KÖZÉLET

XIV. évfolyam 8. (162.) szám, 2012. augusztus

Nemzeti fohász

„Ébredj nagy álmaidból, / Ébredj, Árpád fia!
Fölkelt a nap: hazádnak / Föl kell virulnia!”

Bajza

Augusztus huszadika együvé tartozásunk tudatosításának évről évre visszatérő megerősítése. Méltón illeti meg ezt a napot az ünnep szó, hiszen jogosan ünnepelünk, erre büszkék lehetünk, bárhol is éljünk mi, magyarok, a nagyvilágban. E kitüntetett pillanatokban, megszüntetve az egyensúlyhiányt önmagunkban és egész emberi világunkban, mindannyian átélhetjük az összetartozás, az egység örömet. Szent István király államalapításának ünnepe kapocs az ÉN és a TE, az ÉN és a MI között, kapocs a szűkebb és a tágabb közösség múltjában és jelenében. Nekünk, Szent István népének van egy különleges erőnk, az, hogy van felettünk egy védőpajzs, az örök magyarok védőpajzsa: Szent István és Szent László, Hunyadi János és Hunyadi Mátyás, Rákóczi és Széchenyi örök magyarsága. Ők a mi útmutató csillagaink, és ezek között a csillagok között is Szent István a sarkcsillag, és ha a magyarság útkeresztződéshez ér – mint ahogy most is –, akkor ő az a csillag, aki a magyar megmaradás felé vezető utat mutatja!

Ha végignézzük történelmünkön, azt látjuk, hogy a magyar történelem mindig akkor torkollott katasztrófába, amikor lecsúsztunk a Szent István-i útról, akár jobbra, akár balra. Akkor gyarapodott, gazdagodott a nemzet lelkiileg, szellemileg és anyagilag, amikor hűségesekek voltunk Szent István örökségéhez! Szent István az uralkodóház sorskérdéseinek túllátva, prófétai lélekkel ajánlotta az országot a

Szűzanya oltalmába. Azóta Magyarország, legyen bármekkora is, Regnum Marianum, Mária országa. Ezért államalapításunk ünnepén elsősorban mindig ÖHOZZÁ fohászkozunk. Szent fiadat, Boldogasszony, kérd e népért. Oltalmazd meg, Mindenható,

az én különben is szerencsétlen hazámat a további veszedelemtől.

Minden magyar felelős minden magyarért. Összetartozunk. Nincs oly erő, mely útjába állhatna hótiszta szavaknak, és ne engedné, hogy kezet nyújtson, ha kell, magyar a magyarnak. Az Isten seletet nem teremt. Az élet érték kell legyen. A jót hozzuk ki egymásból és ne a rosszat! Ha valaki azt mondja, hogy szereti az Istent és felebarátját gyűlöli, az hazug. Boldogasszony Anyánk, mentsd meg a szétszóródástól, a pusztulástól porladó magyar népedet. Kiomló könnyeid legyenek biztatás, hogy újra fogjuk meg egymás kezét és RÁD nézzünk, fénybe öltözött asszony (Babba Mária), mind együtt, mi, magyarok. A kinyújtott kéz barátságosabb, mint az öklöbe szorított tenyér. Így menjünk végig Csaba királyfi csillagösvényén.

Nemzeti ünnepünknek, amikor remélhetőleg majd újra egyszerre dobban a nemzet szíve, legyen ez a fohász a legszebb és legmaradandóbb üzenete.

Szent István a Hősök terén

ZSIGMOND SÁNDOR

Híres magyar tudósok, feltalálók, felfedezők (11.)

Cholnoky Jenő (1870–1950) földrajztudós

A középiskolát Veszprémben és Pápán végezte. Érdeklődése már ebben a korban a földrajzra irányult, gimnazista korában írta első „földrajzkönyvét”. Egyetemi tanulmányait Budapesten végezte, előbb a Műegyetem vízépítési szakán, később filozófiai doktorátust szerzett.

A Műegyetem vízépítési tanszékén tanársegéd, majd Lóczy Lajos világhírű földrajztudós asszisztense a Tudományegyetem földrajz tanszékén.

1896-ban Kínába ment, hogy tanulmányozza a Kínai-alföld nagy folyóinak deltavidékét, felderítse a Sárga-folyó és a Jangce mederváltozásainak okát, körülményeit. Két év alatt feldolgozta a deltavidék hidrográfiáját, felfedezett egy nagy lávamezőt Mandzsúriában, és a néprajztudomány számára értékes anyagot gyűjtött. 1903-ban megszerezte második doktori címét és nem sokkal később a leíró földrajz magántanárává habitálták.

1905-ben nyilvános rendes tanárnak nevezték ki a Kolozsvári Tudományegyetemre, és megbízták a földrajz tanszék vezetésével. Kolozsvárott magas színvonalra emelte az egyetemi oktatást, közben tanulmányozta és írta Erdély természeti viszonyait.

Cholnoky Kolozsváron töltött 14 éve alatt átszervezte és kibővítette a földrajz tanszéket, az egyetemnek meteorológiai műszereket, 1908-tól földrengést jelző állomást szerzett be. Rendszeresen szervezett tanulmányos kirándulásokat az erdélyi havasokba. Olyan neves földrajztudósokat oktatott és nevelt, mint Schiling Gábor, Xántus János, Tulogy János.

Cholnoky 34 évesen érkezett a Budapesti Tudományegyetemről a kolozsvári egyetemre, és 49 éves koráig volt itt tanár, az élet legaktívabbnak nevezhető periódusában. A kolozsvári évek alatt betöltött tisztségei: a Magyar Földrajzi Társaság titkára 1905-től, alelnöke 1911-től, később elnöke. 1914 márciusától a Földrajzi Közlemények szerkesztője, 1904-től az Erdélyi Kárpát Egyesület elnöke, Kolozsvár város tiszteletbeli város tanácsosa, a Magyar Mérnök- és

Építési Egylet kolozsvári osztályának elnöke.

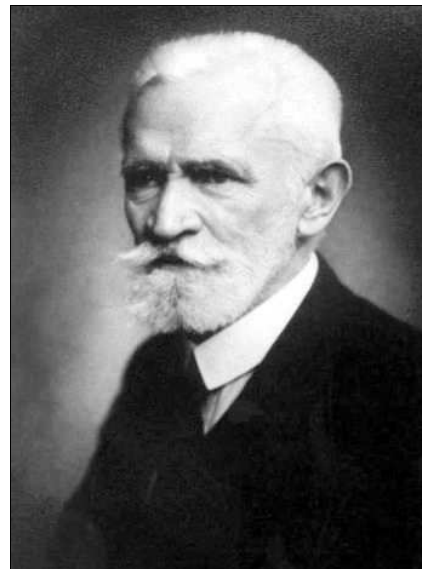
1906-ban Romániában járt magyar minisztériumi kiküldetésben a regáti magyar iskolák magyar nyelvű földrajz könyveinek kibővítése miatt.

Cholnoky Jenő kutatási területe, érdeklődési köre igen tág keretek között mozgott, a geográfian kívül a hidrológia és klimatológia tudományában is maradandót alkotott. Legkedvesebb munkaterülete a felszínalaktan volt. Sokoldalú tudományos munkássága során, kelet-ázsiai tanulmányútján főleg a hegységek szerkezetét, a folyók természetét vizsgálta. Meghonosította a magyar geográfiában azt a szemléletet, miszerint a felszíni domborzati formák szakaszosan változó lepusztulási folyamatok eredményeképpen jönnek létre. E folyamatokról – nagy rajz tehetségét felhasználva – pompás tömbszelvényeket készített, melyek több mint fél század múlva is a földrajz tankönyvek kitűnő szemléltetőanyagai voltak. Nagy érdeme, hogy a földrajztudomány szakmai eredményeit egyszerű szavakkal a nagyközönség számára is érthetővé tette. Mindmáig a magyar geográfia legközkedveltebb, legnépszerűbb írója.

Cholnoky mintegy 50 könyvet adott ki, továbbá 700 különféle tudományos dolgozata és cikke jelent meg. Szerzte az országban több ezer népszerű földrajzi előadást tartott. Ő vetített először színes diaképeket Magyarországon, amelyeket maga állított elő fekete-fehér diaprojektívok átfestésével. Lebilincselő előadó volt, egyetemi előadásain a tantermek zsúfolásig megteltek.

A földrajzot népszerűsítő írásairól *A Föld és élete* VI. kötetében így vall: „Írom egymás után a könyveket, igyekezve azokat úgy írni, hogy minden művelt ember megérthesse és kedvet kapjon meg is tanulni, mert nincs szebb tudomány, mint a földrajz, mert minden más tudománynak az eredményeit felhasználja, hogy a Földről hű, jó és megmagyarázott képet tudjon festeni.”

Bejárta a történelmi Magyarország minden vidékét, melyről terpegnaplót vezetett, így tudjuk, hogy

a mi vidékünkön is járt. 1907. június 12–18. között például ezt az utat járta be: Nagyszeben, Sellemberk, Medgyes, Dicsőszentmárton, Parajd, Szováta, Székelyudvarhely, Szejkefürdő, Korond, Szászrégen, Kolozsvár.

A közel 14 éven át fáradságosan és önzetlenül épített kolozsvári Földrajzi Intézetben az első világháború végi események miatt kellett megszakítania tevékenységét. 1918 karácsonyán a román hadsereg bevonult Kolozsvárra. 1919. május 12-én az egyetem tanári kara megtagadta a román államnak letenni a hűség esküt, ezért a nem erdélyi születésűeket kiutasították az egyetemről, az erdélyieket pedig nyugdíjazták. (A trianoni békediktátum 1920. június 4-én volt!) Cholnokyt is kiutasították az egyetemről, majd november 5-én a városból is, és az ügyészség fogdájaiba zárták. 6-án marhaszállító vagonban hagyta el a várost családjával együtt, s mindent maga után hagyva, Budapestre érkezett. Attól kezdve tevékenykedett a békeelőkészítő irodában, majd a béketárgyalásokról szóló nagy jelentés kiadását intézte. 1921-ben elfoglalta a budapesti egyetem földrajz tanszékén az állását, amit 1940-es nyugdíjazásáig megtartott.

(folytatjuk)

CSERNÁTONI JÓZSEF

Szászrégeni profilok

LÁZÁR SÁNDOR pszichológus, pedagógus, kutató, egyetemi oktató (1.)

Radnótfáján született 1933. március 27-én. Az elemi iskolát a radnótfájai általános iskolában végezte, a gimnáziumot a szászrégeni római katolikus gimnáziumban. Tanítóképzőbe járt Szászrégenben. 1956-ban lediplomázott a kolozsvári Bolyai Egyetem pedagógia-lélektan szakán. Didaktikai karrierjét Szászrégenben kezdte mint tanár, majd mint aligazgató a helyi elméleti liceumban (1956-1961). Utána egyetemi adjunktus a marosvásárhelyi Pedagógiai Főiskolán és a pedagógia-pszichológia tanszék vezetője (1961–1979). 1973-ban pszichológiából doktorál. 1979-ben tudományos kutatóként dolgozik Marosvásárhelyen, a Román Tudományos Akadémia fiókjánál, ugyanitt tudományos titkár (1979–1991). 1991–1999 között a BBTE pszichológia tanszékének előadójaként, docense. 1999-2000-ban a nagyváradi Sulyok István Református Főiskola tanára, majd a Partiumi Egyetem társadalomtudományi karának dékánja. Később a marosvásárhelyi Sapientia Egyetem pedagógia és kommunikáció tanszékének vezetője. 2007-től a BBTE tanára. Kutatási területe a lélektudomány: a tanulás lélektani problémái, a tanulók szorongásvizsgálata, a szakmai betegségek pszichológiai vetületei, a nevelési problémák. Az UNESCO felkérésére részt vett nemzetközi kutatásokban is, valamint számtalan szakmai kongresszuson, pl: Varsó (1969), Párizs (1973), Toulouse (1980), Quebec (1981), Budapest (1982), Helsinki (1982), Madrid (1985), Antwerpen (1985), Párizs (1986), Poitiers (1987), Prága, Oslo (1989). Tagja különböző neves szakmai társulásoknak: Romániai Pszichológiai Társaság, Magyarországi Pszichológiai Társaság, World Association for Educational Research – Párizs (1973), International Standing Working Group for History of Early Childhood Education – Hamburg (1982), International Association for World Peace – Bukarest (1986), European Council for High Ability – Hamburg (1990), Psychologicals Association – Budapest (1991), MTA – Budapest (2000. december 6). 1992-ben Sárospatakon Comenius-emlékplakettet kapott. Első szakmai tanulmánya 1956-ban jelent meg, címe: Kísérleti adatok a versenyhelyzet teljesítménymódosító hatásával kapcsolatban. Fodor Katalinnal és Zörgő Benjaminnal közösen írt pszichológiai tanulmányai jelentek meg egy antológiában. Tudományos cikkei megjelentek a Tanügyi Újság, A Hét, Tett, Dolgozó Nő, Pedagógiai Szemle, Óvodai Nevelés, Az idegen nyelvek tanítása, Revista de pedagogie, Kwartalnik Pedagogiczny, Paidea, Stientia paedagogica experimentalis, Studia Psychologica lapokban, folyóiratokban. Ezekben többek között a társadalomellenes viselkedéssel, a könnyűiparban dolgozó nők állandó nevelésével, a szakmai betegségekben szenvedők lélektani profiljával, különösen a mérgező anyagokkal dolgozók profiljával foglalkozott. Részt vett többek között Budapesten a munkahigiéniai konferencián, ahol kutatásai eredményeit is bemutatta. Foglalkozott továbbá a diákok és egyetemisták körében elég gyakran előforduló szorongás jelenségével, amely szerinte a kisebbségi diákok körében sokkal gyakoribb. 1986-ban megkapta a Societas Comeniana Hungarica kitüntetését.

PUBLIKÁLT KÖTETEI

- Situații motivaționale favorabile învățării de tip școlar. București, Editura Didactică și Pedagogică, 1975
- Învățare și programare (fordítás), 1975
- Motivációs helyzetek – tanulmányi eredmények. Budapest, 1980

• Az iskolai televízió pedagógiai problémái. Budapest, Tankönyvkiadó, 1981

- Gondolkodás-lélektani tanulmányok (társszerző). Bukarest, Akadémiai Kiadó, 1958
- Gyermek- és neveléslélektan. 1964

KRITIKAI BIBLIOGRÁFIA

- Romániai magyar irodalmi lexikon – 3. kötet: Kh-M. Bukarest, Kriterion, 1994, 715. p.
- Romániai magyar ki kicsoda: 1997, Nagyvárad, Scripta, 1997, 750. p.
- Erdélyi magyar ki kicsoda: 2010, Nagyvárad, RMDSZ-BMC, 2009, 800. p.
- Profiluri reghinene: Dicționar biobibliografic. Georgeta Mărginean, Demeter Judit. Szászrégen, Petru Maior könyvtár, 2008, pp. 189–192.
- Hatvanhét jeles hetvenes (Március: Lázár Sándor pszichológus). In: Napút-évkönyv, 2003. Budapest, 2002. december, IV. évf., 10. szám.

(Folytatjuk)

DEMETER JUDIT KÖNYVTÁROS

Gyémántdiplomások (2.)

A júliusi számban néhány iskola-társamtól idéztem az 1998-ban megjelent „lila könyvből”, mely iskolánk és városunk szeretetéről, az elhivatottságról, a diákevek sok szép eseményéről idéz fel emlékeket. Azóta eltelt tizennégy év, sokan túlléptük a 80. évet. Az idén évfolyamunk a 60. öregdiák-találkozóra gyűl össze. Ilyenkor ki-ki a maga módján elvégzi a számadást, hogyan alakult sorsa, mit tenne másképpen, mit hagy örökségül tevékenységéből az utóknak stb. Öregdiákjaink közül igen sokan elégtétellel végezhetik el a számadást, jelenthetik az alma maternek, hogy helytálltak, az itt szerzett tudást kamatoztatták az élet sok területén.

Sok iskolatársunkra lehetünk büszkéek, akik odaadással dolgoztak a magyar ifjúság, magyar nemzetünk nevelése és felemelkedése terén. Legtöbbször az oktatásban, az ifjú nemzedék nevelésében végeztek áldozatos, felelősségteljes munkát.

Büszkéek vagyunk, hogy éppen a mi évfolyamunk közül emelkedett a pedagógusi pálya legmagasabb fokára **Lázár Sándor** barátunk, aki doktori címmel és egyetemi tanári képesítéssel még 78 éves korában is az egyetemi katedrán sok-sok hallgató professzora és számos nemzetközi tudományos ülés szak előadója volt.

Voltak közülünk, akik a középiskolai tanulmányukat más pályán folytatták. **Kovács István** osztálytársunk elismert orvos lett, s csak korai halála állította meg sikeres körorvosi tevékenységében.

Duda Romulus osztálytársunk geofizika-technikussá képezte magát. Harmincnyolc éven át vezetett egy 30-40 személyből álló szakembercsoportot, mely az ország radioaktív lőhelyeinek a felfedezésével és kisugárzásával foglalkozott. Ezen évek alatt 96-szor kellett lakhelyet változtatnia s a legnehezebb teherviszonyokat legyőznie. Ma is lelkesen meséli, hogy a nehézségek leküzdésében a tanítóképzőben szerzett összefogás ereje mindig segítségére volt a továbblépésben.

Volt, aki a sajtóban dolgozott, mint **Kálmán Mária**, **Lukács Erzsébet** korrektorok és jómagam mint a Hargita napilap főszerkesztője, majd néhány éven át a Szászrégen és Vidéke első főszerkesztőjeként.

Sokan közülünk éveken át iskolaigazgatóként ültünk életbe nevelési, emberformáló elképzeléseinket. Volt, aki éppen a tanítóképzőben nyert hivatásérzés megerősítése gyanánt – bár az abszolútvizsga előtt eltávolították az iskolából (származása miatt), és néhány évet más területen dolgozott – tovább tanult és elismert zenetanárrá képezte magát. Csíkszeredában ma is úgy beszélnek **Koppándi Jenő** nyugdíjas zene-

2002-ben, az 50 éves találkozón

tanárról, mind aki a gyermekotthonban csodákat művelt az árvák nevelésében.

Tanítóképzőnk diákjai között volt, aki a második világháború négyévi hadifogságából hazakerülve, 1950-ben ült be újra az iskolapadba, hogy a tanítói diplomát megszerezze. **Varró Gábor** kinevezése után 36 esztendőig Sáromberkén töltötte, betartva **Asztalos Imre** igazgató intését: „... nektek különbnek kell lennetek a társadalom széles rétegénél, mert fáklyahordozói kell lennetek a közösségnek – így éltünk és dolgoztunk, és az elismerést nem mástól, saját közösségünk-től nyertük” – írta Gábor.

Sok iskolatársunk a nyugdíjhatár elérése után is tovább vállalta az ifjú nemzedék nevelését, a kultúrtevékenység megszervezését. Itt említem meg **Demeter Pált**, a falu mintakép értékű tanítóját, aki sokoldalú tevékenységet folytatott a nyugdíjazása után is.

Samu Pál biológiatanár a honismeret és természetvédelem terén korosztályokkal szeretett meg a szülőföldet és annak megóvásáért biztatott, melyről képes napló vár kiadásra. **Fekete Árpád** tanár helytörténeti írásaival számos, eddig ismeretlen adatot tárt fel Szovátáról. **Fodor Sándor** Marosvásárhelyről szóló írásai nemzeti múltunkról, történelmi értékeinkről szólnak, azzal a céllal, hogy a történelmi igazságot ismerje meg minden olvasó. Nem maradhat ki e felsorolásból **Kajcsa Jenő** kollegánk, aki sok-sok versében a tanítóképzőről örökítette meg a diákelet és az akkori szemlélet számos epizódját. **Csösz Irma** tanítónő férjével együtt a disznajói kulturális élet megszervezői voltak, és Irma egy kiadványban örökítette meg az itt végzett munkájukat.

Iskolatársaim közül néhányan a kórusmozgalomban végeztek értékes tevékenységet. **Nagy Ferenc** zenetanár

megszervezte az Országos Kóruszövetséget, s a Sepródi János Kóruszövetség elnökeként európai szinten fogta össze a magyar ajkú kórusok tevékenységét. A kórusmozgalom megszervezésében példaeértékű tevékenységet fejt ki ma is **Demény József** zenetanár, aki a nyárádmonti kórustalálkozók megszervezésében, az iskolai kórusok létrehozásában, a kézdívásárhelyi református egyházi dalárda vezetésében aktív szerepet vállalt. **Petres Lajos** iskolatársunk Ditró községben édesapjától vette át az országos hírű kórus irányítását. **Kósa Imre** zenetanár, évfolyamtársunk, évenként át vezette a magyarrégeni református egyház vegyes karát, sok hazai és külföldi ünnepségen vívta ki a hallgatóság elismerését. Egészségi állapota azonban kényszerpihenőre kényszerítette. A dalárda nem szűnt meg, mert **Samu Pál**, aki kántorként is tevékenykedett, tovább élte a kórust.

A néhány név szerinti felidézéssel iskolánk volt növendékei életútjából, tevékenységéből csak szemléltetni akartam, hogy hosszú évtizedeken át tettük, amit tenni kellett, ki többet, ki kevesebbet. Még számos név említésével lehetne bizonyítani, hogy sok tehetséges fiatal nyert a tanítóképzőben alapot arra, hogy az élet számos területén megállja a helyét.

Tisztelet és nemzedékek hálája övezi azon iskolatársainkat, akik évtizedeken keresztül az I-IV. osztályban tanították írni-olvasni és formálták nemes jellemét sok-sok gyermeknek. Hányan mondják kollégáink közül, hogy volt tanítványaik közül, már nyugdíjaskorban, de ma is a szeretet és hála hangján

szólnak volt tanítójukról. Ez a legnagyobb elismerése az elvégzett munkának.

Köszönet azon iskolatársainknak, akik lelkes szervezői voltak az elmúlt 60 év öregdiák-találkozóinak és mindazoknak, akik legalább évente ezt az egy napot az alma maternek, a diákevek emlékének szentelik és fáradtságot nem ismerve, az idős kort elfeledve részt vesznek iskolánk, ifjúkorunk legszebb éveinek megünneplésén.

Évekkel ezelőtt elhatároztuk, hogy minden évben találkozunk. A szervező legyen az 50 éve végzett évfolyam, majd a 60 éve végzett évfolyam. Eddig minden évfolyam eleget tett a fogadalomnak és teljesítette vállalását, házigazdaként fogadta iskolánk minden öregdiákját.

Az idén az 1952-ben tanítói diplomát szerzett öregdiákok vagyunk a házigazdák. Százkét végzősből hármat nem engedtek képesítőre származásuk miatt, az akkori „osztályharcos” szellem jegyében. A három osztályból a B osztály vegyes volt, lányok és fiúk. Mi voltunk az úgynevezett „híres” B osztály, a megnevezés ma is dívik. Összeforrott, testvéri közösséget alkotott négy éven keresztül. *„Sok csínytevés, hecc meg miegymás megesett, de ha baj volt, páratlan volt az összetartás, egymás megvédése. Magunkkal vittük az életbe is, a munkába is az összetartást, mert a találkozókon pontosan úgy örülünk egymásnak, mint évtizedekkel ezelőtt, 1952-ben”* – írja **Zólyomi Irénke**.

Hálával és tisztelettel gondolunk volt osztályfőnökünkre, **Haltrichné**

Emlékplakett

Ozsváth Sárára, aki e szellemet táplálta belénk és azt az életfelfogást, hogy minden körülmények között szolgálj népedet, összefogva a küzdelem mindig meghozza a várt eredményt. Idős kora nem engedi, hogy e találkozózn itt legyen, de mi érezzük, hogy lélekben együtt leszünk a 60 éves öregdiák-találkozózn.

Ünnepelni jövünk össze. Van mit ünnepelnünk. A 60 év emlékei joggal töltenek el büszkeséggel. Felejtsük el ezekben a napokban minden gondunkat, bajunkat s terhünket, legyünk egyszerre vidámak és ünnepélyesek. Szóljon ez az ünnep mindenkiről, aki a tanítóképző diákja volt, vagy itt dolgozott.

CSERNÁTONI JÓZSEF
NYUGALMAZOTT TANÁR

Kosárlabdatorné

A Szászrégeni Városnapok keretében kosárlabda turnénak adott otthont az Ifjúsági Parkban levő sportterem. Vass János és Nagy Ferenc bíraskodása alatt a következő eredmények születtek:

Szászrégeni Fiatalok – Besztercei Old Boys 38-37, Szászrégeni Veteránok – Szászrégeni Old Boys 32-34. A harmadik helyért Szászrégeni Veteránok – Besztercei Old Boys 44-55. A döntőben Szászrégeni

Old Boys - Szászrégeni Fiatalok 41-37. A végső rangsor: 1. Szászrégeni Old Boys, 2. Szászrégeni Fiatalok, 3. Besztercei Old Boys, 4. Szászrégeni Veteránok.

A győztes csapat névsora: Suciú Ilie, Bodó Zoltán, Moldovan Răzvan, Faluvégi István, Olariú Dragoş, Borbély Zsolt, Farcaş Viorel, Szabó József, Pantea Ionuţ.

BUDAI ISTVÁN

Egy emlékműavatás margójára

A Volt Politikai Foglyok Szervezete Magyarrrében, a református templommal szembeni téren a kommunizmus áldozatainak tiszteletére emlékoszlopot avatott. Az emlékmű egyik megálmodója Fekete Miklós Zoltán, aki élete során számtalanszor szembetalálta magát a kommunizmus kegyetlenségeivel, ellentmondásaival.

Fekete Miklós ekképpen emlékezik azokra az időkre:

– A kommunizmus áldozatainak azon csoportjához tartozom, akiket a 83/1949. március 2-i dekrétum alapján vagyonuk elkobzására ítélték. Ami megmaradt: a ruha, ami rajtunk volt, párna, takaró, szalonna, kenyér és személyenként ezer lej.

Az érkávási kilakoltatás után három hónapra érkezünk még egy másik családdal együtt (Lakatos Károly és családja) Régenbe, pontosabban a Magyarrrégi Református Egyházközség irodájába, dr. Horváth Lászlóhoz. A református lelkész jóvoltából kaptunk itt szállást több évig.

Az 1989-es események kitörésekor elhatároztam, hogy elmondom az igazságot mind a kommunizmus kegyetlenségeiről, mint a Temesváron kitört forradalommal kapcsolatosan, ha kell, életem árán is.

December 20-án még jóformán haza sem értem, a szekuritáté máris keresett. Délután 5 órára felrendeltek kihallgatásra. Mindent elismertem, amit mondtam. Másnap a fiaimat rendelték be a hatóságok. Olyan nyilatkozatot akartak aláírni velük, amelyből kiténik, hogy én arra tanítom őket: „csináljunk forradalmat Romániában, szervekedjünk a kommunista párt ellen”. A kihallgatás két és fél órán keresztül folyt. Ceaușescu elmenekülése után bocsátották szabadon őket.

Útban hazafele megálltam és imádkoztam: „Uram Istenem, kérlek, mentsd meg a családom életét. Az életem hátralevő éveit Neked, népemnek, nemzetemnek, az igazság szolgálatába ajánlom”. Akkor még nem tudhattam, de úgy érzem, sikerült. Elképzeléseim valóra váltak. Sikerült a 2-es számú iskola falán elhelyezni egy emléktáblát, mely három nyelven hirdeti, hogy itt működött a Szászrrégi Magyar Tanítóképző. Dr. Horváth László református lelkésznek emlékművet emelünk. A marosvásárhelyi Vártemplom udvarán elhelyeztünk egy kopjafát a deportáltak emlékére, végül pedig itt áll a volt politikai foglyok tiszteletére emelt emlékmű is, mely Baróthi Ádám munkája.

Az emlékmű elkészítésének gondolata 2009-ben fogant meg bennem, amikor ezt javasoltam Pakó Benedek kanonoknak. Segítségét kértem, amit meg is adott, de sajnos rövid időn belül nyugdíjba ment. A másik munkatársam Csorvási Szabó Gyula volt. 2011 januárjában több tervet beszélünk meg. Ezek egyike az emlékmű elkészítése, a másik pedig Régen és vidékének története 1944 és 1989 között. Sajnos, korai és hirtelen halála keresztülhúzta számításainkat. Ezek után rám hárult minden probléma az emlékművel kapcsolatosan. Nehéz harc volt. Sok időbe telt, amíg megkaptuk az építkezési engedélyt a megfelelő helyre. Harcom az okmányokkal és a bürokráciával 2009. június 11-én kezdődött, amikor kértem az emlékmű felépítésének elvi jóváhagyását, az elsőt 2008 őszén az önkormányzat nem hagyta jóvá. Tudni kell, hogy az anyagiak nagy részét, 30.000 lej a megyei Politikai Foglyok Szövetsége adta (2.000 lej tervezés, 8.000 lej munkadíj, 800 lej épít-

kezési anyagok, 1.200 lej különböző kiadások, 12.800 lej kőburkolat, 4.000 lej öntödei költségek).

A polgármesteri hivatal a hellyel és az alapzattal járult hozzá az emlékműhöz. A lépcsőhöz a kőlapokat a Kroner Construct Kft. adományozta, de volt számos más támogató is.

Hogy hány órát közmunkáztam, nem tudom, de aki ki akarja próbálni, fogjon bele egy hasonló munkálatba.

Amit nagyon sajnálok, hogy a volt politikai foglyok leszármazottjait nem érdekelte az emlékmű, nem érdekelte az, hogy szüleik, nagyszüleik miért szenvedtek, áldozták fel fiatalágukat, életüket. Kivételt alig két-három utód képez.

Mindnyájan egyszer az Isten ítélőszéke elé kell álljunk, számot adni jó és rossz tetteinkről. Tőlünk függ, hogy az örök életet vagy az örök halált érdemeljük ki.

Dr. Horváth László néhai magyarrégeni református lelkipásztort 2012. május 5-én, a Vitézi Szék javaslatára, posztumusz vitézzé avatták és felvették a Vitézi Rend tagjai közé.

2012. május 5-én a Történelmi Vitézi Rend és Erdély Törzsszéke vitéz Fekete Miklós Zoltán megbízott szék-kapitányt emléklappal tüntette ki.

Sorsok, emberek, amelyeket/akiket nem szabad elfeledni.

FÁBIÁN ANDRÁS GY.

Nagy szerelmem, Szászrégen (4.)

Az utolsó szászrégeni konflis

„Boldog az a város, melynek múltját vigyázzák.”

Párizsban a kétlovas fiáker a Hotel Saint Fiacre előtt sorakoztak (innen terjedt el a fiáker elnevezés magyarul is), s ott várták a kuncsaftokat.

Szászrégenben többnyire egylovas fiákeresek voltak, bár ismertünk kétlovast is, mint például a Szabó Péteré.

A több kocsit működtető cégek, főleg nagyvárosokban, segédkocsist is alkalmaztak. Ők végezték a fiákerkezéssel kapcsolatos mellékmunkálatokat, a lovakat gondozták, a szerszámok, a kocsi karbantartásával, valamint az istálló tisztán tartásával foglalkoztak. Egy vizsga révén léptették kocsissá őket, és bíztak rájuk fogatot. A kocsik a városi hatóságnál voltak nyilvántartva, meg voltak számozva.

A mai ember, ha valahova sürgősen el akar jutni, számos lehetőséget vehet igénybe. Évtizedekkel ezelőtt ezek száma igencsak korlátozott volt.

A kocsik az idők folyamán nagy fejlődésen és változáson mentek át: volt fiáker, konflis, bricska, gígg, homokfutó, iparos- és postakocsi, hintó, díjhajtó, maratoni kocsi stb. A coupé típust kocsisa a coupén át tartott gyeplővel hátulról irányította, a parádés kocsit keménykalapos úrikocsis hajtotta. De voltak még talicskák, az egykereű alkalmosságok, targonca, taliga, a tragacs, valamint a kétkerekűek, a kordé és a riksa. Volt vidék, ahol az egykereűt furiknak nevezték – innen az „egész nap furikázott” mondás.

Ami a lovakat illeti, a tehetősebb fiákeresek jól tartott, tetszetős

1970 – Szabó Péter a kétlovas fiákerével

„paripákat” fogtak kocsijukba. De voltak bizony olyan „mindennapi” lovak is a kocsik előtt, melyek „szabadidejükben” mezőgazdasági munkát voltak kénytelenek végezni – még itt, a városban is. Ha szántani kellett, nem volt fiákerkezés. Az indulásra is csak az ostor láttán vették rá magukat, és rögtön megálltak, az első „hoo” varázsszó hallatán. Szájhagyomány szerint, de korabeli írások is igazolják, hogy a fiáker és a konflis elé fogott ló a gazdája helyett is köszön, mert állandóan bólogat – de ezt fáradtsága és gyengesége miatt tette. Egyszerűen egy elgyötört, támoalgó konflisbe, minden pillanatban hátranéz, mintha várná, hogy az utasa szálljon már le, mert ő unja az életet. Ha beszélni tudna, nyilván ékes szóval mondaná el szenvedéseit. Ha szólnak hozzá, nem hall-

ja, s ha nem kormányoznák gyeplővel, belemenne a legnagyobb veszedelembe, mert vak is. Kissé humorizálva, ilyen volt az agyondolgozott konflisló. Természetesen voltak kivételek is elég szép számmal.

A fiákeresek, konflisok az 1700-as évektől terjedtek el a nagyvárosokban. Adathiány miatt Szászrégenben nem tudjuk pontosan, mikortól működtek a konflisok és fiákeresek. A tulajdonosok általában mezőgazdasággal foglalkoztak, mellékkeresetként úzták a fiákerkezést – miért álljon a ló hiába az istállóban? megfontolás alapján. Ide sorolhatjuk Szabó Péter, Frincsnak Jánost, de volt olyan is, akinek ez volt az egyedüli kenyérkeresete, mint például Schweiber Johann.

(folytatjuk)

ADORJÁNI LÁSZLÓ

Egy életút sorsdöntő állomásai (2.)

Indulásra kész szekér. A lovak befogva, a szekér ponyvával letakarva, ahogy mi neveztük, a kóberes szekér megtöltve mindazzal, amit a szülők fontosnak tartottak, és össze tudtak szedni a kevés idő alatt. A három gyerek – a kétéves Anna, a nyolcéves Julianna és én, az akkor ötéves Ilona – bizony csak szűkösen fért el a hirtelenjében összekapkodott holmik között. A szekér oldalán edények zörögtek, a saroglyában tyúkok káráltak, disznó békétlenkedett. Szegények, megriadtak ők is.

Mindnyájan sírva indultunk az ismeretlen felé, hátrahagyva a még el sem készült ebédet, a meleget ontó kemencét és mindazt, amit kemény, szorgos munkával két ember felépített. Hátrahagytuk addigi életünket, hátrahagytuk mindazt, amit otthonnak nevezünk. Beálltunk a többi menekített közé a végeláthatatlan sorba, indulva az ismeretlen sors felé. Az ázott földeken leszedetlen kukorica, kiásatlan krumpli, kövér sütőtök várt sorsára. A tavasz, a nyár reményeit bombák aratták le.

És csak mentünk, mentünk az áradattal. Mennünk kellett! Katonák kísérték, csak akkor állhattunk meg, ha megengedték, és azonnal vándoroltunk tovább, ha a parancsszó elhangzott.

Érdekes, hogy erre az időszakra csak fekete-fehér képekben emlékszem. Talán az állandó esőzések, a bombázások, a rettegés miatt? Ki tudja?

Sok lenne felsorolni mindazt, amit ezekben a hetekben átéltünk. Csak néhány település nevére emlékszem, ahol hosszabb időt töltöttünk. Ezekre is hallomásból. Ilyen volt Beszterce, Zsibó, Dés, Szilágylele, Szilágycseh. Emlékszem arra, hogy a katonák segítségével valahol levágtuk a szegény disznónkat. No nem kell olyan igazi disznóvágásra gondolni. Csak úgy sebtében, mert bármikor indulnunk kellett tovább. Sokszor

elfogyott az ivóvizünk is. A legtöbb kút vize meg volt mérgezve. Végső esetben bizony sokszor arra kényszerültünk, hogy a szekérekerek nyomán összegyűlt sáros vízből igyunk. Mosakodásra ritkán volt lehetőség. Az állandó vándorlás, a hideg, a vízhiány napokig meggátolt abban, hogy alaposabban tisztálkodjunk. A szabad ég alatt töltött hetek rányomták bélyegüket mindnyájunk egészségére. De nem csak a zord körülmények. Látom magam előtt azt a diófával beültetett hatalmas kertet, ahol – hosszabb pihenő lévén – nővéremmel valahol a kert mélyén játszottunk. Menekültek, katonák próbáltak erőt gyűjteni e megállónál a további meneteléshez. Váratlan légitámadás, bombázás. A közelben mély, bozótos árok. Belevetettük magunkat, a földre lapultunk. Életben maradtunk, de légnyomást kapva felállni nem tudtunk. Hetekig cipeltek a szülők, ha mozdulnunk kellett. Ez volt az oka annak is, hogy amikor valahol egy folyóhoz értünk, nem tudtunk leszállni a szekerről. Pontonhíd, a légitámadások veszélye miatt gyors átkelés. Katonák, civilek. Menni, menni! Zavaros, sárga víztömeg. Keskeny híd. Tankok, szekerek vegyesen. A pontonhídon átcsapó félelmetes víztömeg. A szekerről nem tudtunk leszállni. Megállni nem lehetett. Katonák kiabálva ösztökélték az embereket a gyors átkelésre. Én a halálfélelem miatt – amit a folyó vizének látványa keltett bennem – hiába jajgattam, kiabáltam, hogy le akarok szállni, a segítségemre senki nem tudott segíteni. Azóta megtudtam, hogy a folyó neve Szamos, és azóta rettegek a víztől.

Bennem maradtak azoknak a napoknak a harcai is, amikor felváltva vagy kitették a fehér „zászlót”, vagy gyorsan bevették. Akkor valahol egy településen lehattunk, mert pincére emlékszem, amely zsúfolva volt emberekkel.

Közülük kerültek ki azok, akik örködték, óvatosan figyelve az eseményeket, és cserélgették a fehér zászlót, annak megfelelően, hogy éppen milyen nemzetiségű katonák harcoltak óvóhelyünk közelében.

Aztán egyszer csak csend lett. Egy reggel arra ocsúdtunk, hogy egyedül maradtunk. Elmentek az addig bennünket kísérő katonák. Nagy volt a tanácstalanság. Mi lesz velünk? Aztán valaki azt a hírt hozta, hogy nem kell tovább mennünk. Akik akartak, továbbmehettek, akik nem, indulhattak hazafelé, vagy bárhová a nagyvilágba. Mi a hazafelé utat választottuk. Talán a felnőttek rosszul döntöttek? Az otthoni történések ezt látták igazolni.

Hogy a hazatérés mennyi ideig tartott, nem tudom, azt viszont igen, hogy már tél, nagy hó volt. Otthon csak a négy fal állt a házunkból. Kifosztott lakás, ablak, ajtó sehol, a tetőn cserepek alig. Pizok és a megrongált vaskályha fogadott bennünket. A szoba közepén tűzrakás nyomai. Katonák szálláshelye lehetett. Háború előtt fából építkeztek a mi vidékünkön is. A be nem vakolt házrész faszerkezete is megrongálva, kihalászva belőle sok-sok kemény gerenda. Könnyes szemmel néztük egy darabig életünk maradványait, aztán – mivel nem volt más választásunk – újra szekérré ültünk, és átkocogtunk a pár kilométerre lévő Felfaluba, édesanyám szülőfalujába. Már csak vonszoltuk magunkat. Ember, állat a végsőig elcsigázva vánszorgott a hófödte úton. A rokonok – bár ők is csak nemrég érkeztek haza a menekülésből – befogadtak épségben maradt házukba. Náluk leltünk menedékre, amíg a mi házunkat valamennyire lakhatóvá tették.

(folytatjuk)

WENTZEL FERENCNÉ

Ezt látnod kell!

Vakációs bibliahét a DIO-házban

Az Úrnak adunk hálát, hogy július 2–8. között a Szászrégeni Református Egyházközség DIO-házában újból megrendezésre került a vakációs bibliahét.

Örömmel tapasztaltuk, hogy válásórás gyermekeink érdeklődéssel, kíváncsian érkeztek a rendezvényre. Mindannyian egy nagyméretű szemüvegen átbújva léptek be a terembe, énekelve a gyülekező éneket: „Szoros kapu, keskeny út, az Úr Jézus mondja: kislányok és kislányok, jöjjetek át rajta!”

Vidám hangulatban csendült fel a két hét során közel száz gyermek ajkából a vakációs bibliahét mottója: „Ezt látnod kell!” Ugyanis a hollandiai KOEN Alapítvány erdélyi munkatársai által összeállított csodálatos program azt hangsúlyozta, hogy látnunk kell Isten jóságát, szeretetét. A bibliai Elizeus próféta életén keresztül láthattuk Isten hatalmát, csodáit. A segítő munkatársakkal közösen a bibliai történeteket a drámapedagógia gyakorlati módszereivel tettük szemléletessé és érthetővé gyermekeink számára. A cél az volt, hogy ne csak nézzünk, hanem lássuk meg embertársaink gondjait, örömeit, akárcsak Elizeus.

Válásórás gyermekeink részéről nyitottságot, elfogadást tapasztaltunk a Szentírás üzenete és Krisztus irányában. A hét elején (hétfőtől szerdáig) az óvodások, az I-II. osztályosok érkeztek a rendezvényre, majd csütörtöktől szomba-

A résztvevők

tig a nagyobbak, a III-IV. osztályosok mutattak érdeklődést a vakációs bibliahét iránt.

Minden reggel imádsággal és énekekkel kezdtük a napot. Banga Gáspár Attila kántor-karnagy vezetésével öt hangszeres kíséretében énekszóval dicsőítettük Istent. Ezt követően reggeli torna, játék, majd a bevezető jelenet, Sasszem Jankó és Szemüveges Asszonyosság játékkal mutattak rá a bibliai történetre.

A munkacsoport három hónapos előzetes előkészület után várta a bibliahétre jelentkező gyermekeket.

Köszönet a pedagógusoknak áldozatos munkájukért. Simon And-

rea, Géczy Melinda és Fokt Emőke tanítónőknek, Fazekas Imola válásórának, Kádár Zoltán teológusnak, Banga Gáspár karnagnak, Tamás Endre Ottó lelképásztornak és az ifjúsági bibliakör tagjainak – Jánosi Sarolta, Bartha Andrea, Nagy Renáta, Erős Csilla, Portik Tímea, Monoki Tímea diákoknak –, akik munkájukkal hozzájárultak a rendezvény zökkenőmentes lebonyolításához. Isten áldását kérem valamennyi segítő életére és a Koen Alapítvány munkatársainak szolgálatára, hogy Krisztust követve szeretetben, kegyelemben gazdagodjanak.

DEMETER ORSOLYA
REFORMÁTUS LELKIPÁSZTOR

Ifjúsági labdarúgótorna

Július 8-án, a Szászrégeni Városnapok keretében ifjúsági labdarúgótornára került sor. A sporteseményt a polgármesteri hivatal, valamint Budai Barina Loránd, a régi ISK edző-tanára szervezte. A megmérettetés az Avántul stadion gyepszőnyegén zajlott öt együttes részvételével.

A találkozók nivójára rányomta bélyegét a fullasztó hőség, ám ennek dacára a foci csemeték ádáz küzdelmeket vívtak.

A végső rangsor: 1. FC Székelyudvarhely, 2. Viitorul Szászrégen, 3. ISK Szászrégen, 4. Ariesul

Torda, 5. Avántul Szászrégen. A találkozókat Kozma István és Sofron Paul vezette.

A torna végén a szervezők három különdíjat adtak át. A legjobb játékosnak Farcaş Adriant (ISK Szászrégen) kiáltották ki, a legjobb kapuvédőnek járó serleget Csegedi Hunor (ISK Szászrégen) vehette át, a torna gólkirálya László Krisztián (FC Székelyudvarhely) lett négy találattal.

A csapatok a Szászrégeni Polgármesteri Hivatal jóvoltából okleveleket és serlegeket vehettek át.

SZABÓ ANTAL

A termés = áldás (1.)

Olvasandó: Lukács 12, 13-21.

Megváltó Urunk komolyan figyelmeztet bennünket a telhetetlenség, a kapzsiság bűnére. A kapzsiság bűne mindig együtt jár a bizonytalan gazdagságba vetett bizalommal. Hogy az ismeretlen „valaki”, valamint a többi hallgatói jobban megértsék, milyen bolondság, ha az ember anyagi javaiba, vagyonába veti bizalmát, egy példázattal teszi érthetőbbé.

Példázataival az Úr Jézus Krisztus mindig emberközelbe hozott egy vagy több isteni igazságot. Példázatait úgy mondta el, hogy hallgatói érezzék, róluk van szó, és bármelyik közülük lehetne a példázat szereplője.

1. Ez a példázat mindenekelőtt arra tanít, hogy bármelyikünk lehet az a gazdag ember, még akkor is, ha mi nem tartjuk magunkat annyira gazdagnak anyagiakban.

„Egy gazdag embernek bő termést hozott a földje...” Minden rendben van, hiszen nem baj, ha terem a föld, az sem baj, ha gazdag az ember. Bárcsak mi is gazdagok lennénk, és a mi földjeink is jól teremnének.

Az Úr nem beszél arról, hogy fiatal vagy idős volt-e ez a gazdag ember, azt sem mondja, hogy igazságos, becsületes úton szerezte-e a gazdagságát vagy hamisan.

Amennyiben hamisan jutott gazdagsága birtokába, azt látjuk, hogy a kapzsiságnak mennyire nincsenek határai, hogy a telhetetlenség a lélek rákbetegsége, hiszen addig terjed és fejlődik, amíg el nem pusztítja azt, akinek az életén úrrá lett.

Amennyiben becsületesen szerezte vagyonát, figyelmeztet az esete, hogy az ember önmagában sohasem elég erős arra, hogy kísértései, bűnei fölött győzedelmeskedjen. Önmagában, Isten nélkül mindig gyengének bizonyul, hamar elveszíti tartását és a kapzsiság bűne vagy más bűn szolgája lesz.

Gondoljuk át anyagi ügyeinket, vagyoni helyzetünket, mennyire vagyunk gazdagok, s amit szereztünk, hogy szereztük. Miben vagyunk gazdagok? Kinek tulajdonítjuk sikereinket, teljesítményünket?

Lehet, hogy valaki közülünk gazdag testi egészségben, mert sohasem volt kórházban, nem volt súlyos beteg, nem kell rendszeresen gyógyszerrel élnie. Ne legyen büszke rá, ne nézze le beteg embertársait, hanem adjon hálát az egészségéért és hálából segítsen lehetőségei szerint beteg embertársain.

Lehet, hogy valaki közülünk gazdag testi erőben. Dolgozni tud, hosszú ideig bírja a munkát, netalán sportol. Izmai és testalkata irigylésre méltó azok szemében, akik gyengébbek. Ne becslje le a gyengébbeket, hanem használja erejét a gyengébbek megsegítésére, állítsa erejét Isten szolgálatába.

Lehet, hogy valaki közülünk sikereiben gazdag, a sikerből sokkal több jutott neki, mint másoknak. Ne tulajdonítsa csupán magának a sikereit, sok sikeres ember vallott kudarcot, mert képességeiben és sikereiben bízott Isten helyett.

Arra szólít fel bennünket Isten, hogy nézzük meg, mennyire vagyunk hajlamosak magunknak tulajdonítani azt, amiben gazdagok vagyunk, amiből nekünk netalán több van, mint másoknak.

2. A szántó-vető ember érzékeli a legjobban, mennyire rá van utalva Isten gondviselésére, hiszen vannak olyan időszakok a vetéstől a betakarításig, amikor várnia kell. Amikor nem tehet semmit, csak imádkozhat, vagy az időjárás szeszélyei miatt bosszankodik.

Sajnos, manapság többen vannak azok, akik az időjárás miatt bosszankodnak, mint akik imádkoznak. Többen vannak, akik a természetnek tulajdonítanak túl sokat, s elfelejtik, vagy nem akarják tudni, hogy a természet is Isten kezében van, a természetet is hatalmával és gondviselésével irányítja.

A példázatbeli gazdagnak bő termést hozott a földje. Milyen nagy öröm, hívó emberekként el kell mondjuk: milyen nagy áldás! A gyengébb, szegényesebb termés is áldás, hiszen az is Isten ajándéka. Itt azonban bő terméstről olvasunk, nagy áldásról.

A bő termés – a példázatbeli gazdag számára – két lehetőséget biztosított: az Istenhez való közeledés lehetőségét és a Tőle való eltávolodás lehetőségét.

A bő termés két lehetőséget biztosít a mai gazdák számára is: megtöltheti a szívüket hálával, mert megérik Isten szeretetét, de ugyanakkor gőgössé, büszkévé is teheti őket, és maguknak tulajdonítják, csupán munkájuk eredményét látják benne.

Minden jó termés, s különösképpen a bőséges, mindannyiunk számára két lehetőséget biztosít: láthatjuk benne a jó gazda munkájának az eredményét, a műtrágyáknak és gyomirtóknak a hatását, a gépesített mezőgazdaságnak a teljesítményét. De láthatjuk a bőséges termésben Isten gondviselő szeretetét, hogy közben nem vetjük el a fentieket sem, hiszen Ő adta a jó gazdának a kellő ügyességet, Ő adta a tudást is azoknak, akik meg tudták alkotni mindazt, amit használhat a mezőgazdaságban a mai ember.

A termés áldás, a bőséges termés bő áldás. Imádkozzunk azért, hogy mindezt felismerjük, meglássuk, és hálát is tudjunk adni érte annak, aki adta! A termés áldás, minden becsületes munkának az eredménye áldás. Ha szellemi, ha fizikai munkát végzünk és eredményeket érünk el, akkor Istenünk áldását

fedezhetjük fel abban, hogy nem dolgoztunk, nem munkálkodtunk hiába.

Előfordul azonban az is, hogy az ember hiába munkálkodik, eredmény nem mutatkozik. Ilyenkor meg kell keresnünk eredménytelenségünk okát. Ha eredményt akarunk elérni, nem szabad feladnunk egy-egy sikertelen próbálkozás után.

Van, amikor az eredmény várat magára, ilyenkor

Isten próbára tesz, hogy van-e bennünk kitartás. Van, amikor az áldás várat magára, mert Isten úgy akarja, hogy nyilvánvaló legyen az Ő jelenléte, gondviselése, szeretete, hogy ne menjünk el észrevétlenül áldásai mellett.

(folytatjuk)

SZÉP EDUÁRD
REF. LELKIPÁSZTOR, BERESZTELKE

Unitárius ünnepi zsinat Kolozsváron

Az erdélyi és a magyarországi unitáriusok Kolozsváron találkoztak június 28-án, a belvárosi unitárius templomban, ünnepi zsinaton. A zsinat fő célja a magyarországi és erdélyi unitárius egyházak egyesítése volt, mely hosszú és összehangolt folyamat eredményeként jött létre. Az egyesülés egyházi megvalósítása érdekében az Erdélyi Unitárius Egyház Zsinata, a magyarországi egyházkerület által kijelölt zsinati képviselőkkel kiegészülve, átalakul a Magyar Unitárius Egyház Zsinatává. Miután a történelmi események révén a maradék unitárius egyházszervezet is feldarabolódott, a 89-es változások kedvező feltételeket biztosítottak az egyház újraegyesítésére. 2012. június 28-án, a két zsinat képviselőinek jelenlétében ez meg is történt. A Magyar Unitárius Egyház az egyetlen magyar indíttatású egyház, és a legfiatalabb történelmi magyar egyház Erdélyben.

Az ünnepi zsinaton bevezető beszédet mondott Nagy László, az Erdélyi Unitárius Egyház főjegyzője, majd a jelen levő zsinati tagokat köszöntötte dr. Máthé Dénes főgondnok, megállapítva, hogy a zsinat határozatképes, majd felszólalt Bálint Benczédi Ferenc püspök.

A munkálatoknak három napirendi pontja volt: a két egyházrész egyesítése, az új alapszabályzat elfogadása, valamint különböző átmeneti rendelkezések és hatályba lépési határozatok.

Az Erdélyi Unitárius Egyház vezető testülete – Bálint Benczédi Ferenc püspök, Nagy László főjegyző, Kovács István közügyi igazgató, Máthé Dénes főgondnok – kiegészül a magyarországi

egyházkerület vezetésével: Balácsi László megbízott püspökfőjegyző, Elekes Botond főgondnok és Barabási Sándor főgondnokhelyettes. A magyarországi unitárius lelkészeket Kászoni József budapesti lelkész képviselte. Az újraegyesült unitárius egyház neve: Magyar Unitárius Egyház. A határozatot a vezetőségi tagok aláírásukkal szentesítették a délutáni ünnepi istentiszteleten és bemutatták az új zászlót.

Az egyesülési határozatot Szabó László lelkész olvasta fel, az új alapszabályzatot Gyerő Dávid előadótanácsos, melynek előkészítésében részt vett még Máthé Sándor és dr. Kovács Sándor. Kiegészült az új alapszabályzat a módosító javaslatokkal és azt az ünnepi zsinat megszavazta. Az ülés végén harmadik napirendi pontként megszavaztak néhány átmeneti rendelkezést, a működési szabályzatot és a választási szabályzatot.

A délutáni ünnepi istentiszteleten kihirdették a Magyar Unitárius Egyház újraalakulását és az alaptörvény elfogadását, és ezeket hitelesítették. Főtisztelendő püspök úr méltatta az esemény fontosságát. Köszöntőt mondott Máthé Dénes főgondnok (Kolozsvár), Elekes Botond főgondnok (Budapest), a testvéregyházak képviselőitében Adorjáni Dezső Zoltán evangélikus püspök. Részt vett ugyanakkor államtitkári szinten a román (Vámos Tibor) és a magyar kormány (Szászfalvy László) képviselője, és nem utolsósorban az amerikai Weston helységből, Massachusetts államból az amerikai testvérgyülekezet megbízottja, Mr. Larry Coburn. A rangos rendezvényt megtisztelte jelenlétével

A kolozsvári unitárius templom

Toró T. Tibor és Tókécs László is. Az ünnepi egyházi beszédet Kovács István közügyi igazgató, sepsiszentgyörgyi lelkész tartotta, az úrvacsorai beszédet pedig Balácsi László megbízott püspök, füzesgyarmati lelkész. Az úrvacsora után következett a záróima, az áldáskérés és a magyar Himnusz közös eléneklése. Az ünnepi egyesülési zsinat szeretetvendégséggel zárult a kolozsvári János Zsigmond Unitárius Kollégium épületében. Sajnálatos, hogy a Maros megyét képviselő zsinati tagok szinte fele nem tartotta lényegesnek részt venni az ünnepségen, mely egyébként a zsinati tagok számára kötelező.

DEMETER JUDIT
NYUGALMAZOTT KÖNYVTÁROS

Égjen az emlékezés lángja!

Erdély költőjére, *Reményik Sándor*ra emlékezünk születésének 122., halálának 71. évfordulóján. 1890. augusztus 30-án született Kolozsváron, a Farkas utca egyik mellékutcájának bérházában, s 1941. október 24-én, ugyancsak Kolozsváron távozott az élők sorából. A Házsongárdi temetőben a sír fejnél sima kő emelkedik nevével s az üzenettel: „Egy lángot adok, ápd, add tovább...” Ez a láng világította meg élete küzdelmeit és győzelmeit.

Apja Reményik Károly építész-mérnök, a kolozsvári evangélikus egyházközség világi feje. Rá így emlékezik a költő **Az építész fia** c. versében: „*Apámban a muzsika megfagyott. / Nem lírizált. Arányok érdekelték, / S nyugodt vonalak, egyszerűk, nagyok... / Én építész... a versek építésze... / Örvenylő, mély törvénye van a vérenek: / Új formát ölt és más dimenziót... / Apám, köszönöm ezt az örökséget.*”

Az idősebb nemzedék jól ismerte Reményik Sándor nevét és verseit, a legnagyobbak között emlegették. Azután évtizedekig nem beszéltek róla, az ifjabb nemzedékkel nem ismertették meg verseit.

Első versét 1916-ban közölte, első kötete, a *Fagyöngyök* 1918-ban jelent meg. Ebben találjuk a **Végrendelet** c. versét, amelyből idézek: „*Fáradságom adom az esti árnyak, / Színeimet vissza a szivárványnak. / ...A holtom után ne keressetek, / Leszek sehhol – és mindenütt leszek.*” Ugyancsak ebben a kötetben fogalmazza meg költői célját **Akarom** c. versében: „*Akarom: fontos ne legyek magamnak. / A végtelen falban legyek egy téglá, / Lépcső, min felhalad valaki más, / ... Legyek a kendő, mely könnyet töröl, / Legyek a csend, mely mindig enyhet ad. / A kéz legyek, mely váltig simogat, / Legyek, s ne tudjam soha, hogy vagyok.*”

Erdélyi magyar költő volt, számára Erdély az igazi otthon, ahonnan alig mozdult ki egész életében. Áprily Lajos és Tompa László mellett az erdélyi triász harmadik tagja. Költői munkássága a két világháború között bontakozott ki. Magyarságtudat, istenhit jellemezte, a megmaradás lehetőségeit és az Istenben való megnyugvás békéjét mutatta az erdélyi magyarságnak. A Pásztortűz c. irodalmi és művészeti képes folyóiratnak volt a főszerkesztője és tulajdonosa.

A költő Reményik évei nehéz évek voltak, küzdelmes kisebbségi évek, amikor a költői tehetség nem volt elég. A 20-as évek elején a megmaradás és a szembenállás fogalmát azonosítva alkotta meg a **Gát** metaforáját: „*A folyó megy, és állok rendületlen, / És gúnyolódna velem a habok. / Oda se hallgatok. / ... Állok – és meg nem ingat semmi csáb. / Se gúny, se gyűlölet, se szeretet. / Én végigjátszom ezt a szerepet.*”

1918–1921 között Végvári költői álnéven közölte verseit. Az álnév a cenzúra megtévesztésére és egy elszánt magatartás kifejezésére szolgált: kitartás a régi, az ősektől örökölt felfogás mellett. Célja ébren tartani a múltat.

A szülőföld megtartó erejéről szól az **Anteus** c. verse: „*Talán-talán indultam volna már; / Mint szemfedő alatt egy nagy halott: / A hó alatt úgy pihent a határ. / Talán-talán indultam volna már... / Akkor suhogtak fenn a fellegek: / Mi elmegyünk és boldogulunk másutt, / De Te nem leled másutt helyedet! / Akkor nyögtek a sírkertben a sírok: / Más temetőben akarsz-e pihenni? / És jaj, a teme-*

tő is visszahívott! / Akkor a földre vetettem magam / És zokogtam és átkozódtam balgán, / Hogy miért vagyok ily boldogtalan. / És a szemem-szám földdel lett tele, / S megéreztem, hogy Anteus vagyok, / Akinek csak itthon van ereje!”

Az anyanyelv féltő-óvó öre szólal meg **Az ige** c. versében: „*Vigyázzatok ma jól, mikor beszéltek, / És áhitattal ejtsétek a szót, / A nyelv ma néktek végső menedéktek, / A nyelv ma tündérvár és katakomba, / Vigyázzatok ma jól, mikor beszéltek!”*

A vallásban és az oktatásban látja azt az erőt, amely az anyanyelvet és az azt beszélőket meg tudja tartani. Ezért hangsúlyozza a templomhoz és iskolához való ragaszkodást a **Templom és iskola** c. versében: „*Ti megbecsültök minden rendet, / Melyen a béke alapul. / De ne halljátok soha többé / Isten igéjét magyarul?! / S gyermeketek az iskolában / Ne hallja szülője szavát?! / Ne hagyjátok a templomot, / A templomot s az iskolát!”*

Az 1935-ben írt **Ahogy lehet** c. versében sorsvállalásra, valamint az élet és munka vállalására biztat: „*Hát vedd meg lábadat ott, ahol megállhatsz, / S azt mentsd, azt a talpalatnyi helyet, / Szikrát a tűzből, csepvet a folyóból, / A töredéket eltört mondatodból, / Minden megmaradt árva keveset: / Ahogy lehet... / Védd ezt a talpalatnyi telkedet, / Cserépkancsódat és tűzhelyedet, / Utolsó darab száraz kenyered! / De azt aztán foggal, tíz körömmel. / Démoni*

dühvel és örült örömmel – / Ahogy lehet...”

Egy küzdelmes, tenni akarással tele élet szakadt meg 51 év után, 1941. október 24-én. A temetésen Thuróczi Zoltán püspök hirdette az ígét. Búcsúztató beszédéből idézek: „Az éjszakai őr, őrálló hős. Másokért és másokra való vigyázást vállal. Reményik Sándor is a magyar éjszaka őrálló vitéze volt.”

A Pásztortűzben írja róla Tamási Áron: „... pásztora a tévedező nyájnak, minden verse egy szikra volt. S gyakran csillag,

amely tiszta fényvel, ezüstben rezegve szökött fel az égre.”

A sírkövén az **Öröktűz** c. verséből való a részlet. Ezzel a verssel üzen nekünk is, az utódoknak, hogy ne hagyjuk kialudni a nemzethez, valláshoz, anyanyelvhez való ragaszkodás lángját: „*Egy lángot adok – én is kaptam azt / Messziről, mint egy mennyei vigaszt, / Egy lángot, amely forraszt s összefűz / ...Egy lángot adok, ápolod, add tovább / És gondozd híven...*”

VORMAIR BÁLINT JUDIT

Hogyan neveljük (31.)

A munka szeretete

Serdülőkorú ifjakat nevelő szülőtársakkal gyakran közös témává válik a „Hogyan szerettessem meg a munkát gyermekemmel?” című fejezet. Nyilván ebben a formában a kérdés értelmetlen, hiszen a serdülőnek már szeretnie kell ebben a korban legalább néhány munkavégzésnek titulálható tevékenységet.

A munka szeretete a korai gyermekkorban gyökerezik, amikor a gyerek csak éppen utánózni akar miniket, vagy segíteni szeretne, de az is lehet, hogy őt az a valami nagyon érdeklő és mindenáron foglalkozni szeretne vele.

A nyár alkalmas idő arra, hogy megfigyelhessük gyerekeink hajlamát ez irányban. A legtöbb gyerek a nyári szünidő első felében nagyokat alszik, sokat játszik, a szó szoros értelmében kikapcsolódik. Néhány hét múlva azonban elkezdődik egyeseknél az „unatkozom” állapot. Ilyenkor a városi gyerek televízió vagy számítógép társaságában próbálja unalmát egyre huzamosabb időn át feloldani. Ez a tevékenység azonban sem szellemének, sem gerincének, de főleg szociális érzékének nem tesz jót. A gyerekeknek mozgásra, a szellem és gondolat szabad szárnyalására van szüksége. Ha csak két kis kövecske is a játékszere, fantáziálhat róluk, mesét költhet, megszemélyesítheti, beszélgetheti őket. Vagy ha éppen egy botocskával rajzol a homokba, lehet ez kezdete a művészi hajlam kibontakozásának. Érdemes megfigyelni, mi az, amit mondás nélkül szívesen tesz magától a gyerek. Sokukban azonban késik a hajlamosság megmutatkozása. Megtudhatjuk, el tudja-e magát foglalni okosan a gyerek. Nem árt, ha megtanítunk neki néhány társasjátékot, ezzel arra is ösztönözve, hogy testvéreivel, a barátokkal együtt szórakozzon. A folyamatosan egyedül játszó gyerek egy idő után nem fogja élvezni a játékot, mert nem oszthatja meg a játék során felszabaduló izgalmát és örömeit senkivel.

Ami a munka szeretetével kapcsolatban fontos azonban, hogy egy bizonyos kor után, például a serdülőkorban már ne csak olyan munkát vállaljon el otthon a fiatal, amit kimondottan szeret, hanem bízzunk rá olyat is, amit kevésbé szívesen vagy kellő ráhangolódással végez. Tudnia kell, és jó, ha megtapasztalja, hogy a felnőttek világában nap mint nap olyan tevékenységek is adódnak, például a háztáj körül, amelyeket akár szeretünk, akár nem, el kell végeznünk. Rutinra, jártasságra tehet szert ily módon, tapasztalatot szerez, készsége formálódik. Egy tevékenységről csak akkor dönthetjük el, hogy kedveljük-e, ha már ismerjük azt. Az is lehet, hogy a megismerés és megtapasztalás révén az elvégzett munka érdekessé, később kedveltebbé válik. Soha nem tudhatjuk, melyik gyermekben rejlik a művész, a feltaláló, az orvos, az ügyes kezű fafaragó. Érdemes ilyenkor, nyáron minél több lehetőséget megcsillantatni előttük. Ha ma még csak játék formájában tapasztalja a munkát, holnapra az munkájává válhat.

Sok szülő szándékosan keres nyári szezonmunkát ifjú gyermekének, hogy a gyerek megtapasztalhassa, hogyan szerzik a szülők a pénzt. Vagyis, hogy a munka izzaszt, fáraszt, kihívások elé állít, próbára tesz. Természetesen nagyon sok olyan fiatal is van, akár városunkban is, aki szülői ösztönzés nélkül keres munkát nyárára, hogy egy kis zsebpénzt szerezzen, ne legyen arra utalva, hogy a szülőktől kelljen kérnie. Az sem ritka, hogy az ifjú által megkeresett pénz a család kasszájába kerül, hogy valamennyire elviselhető legyen a szegénység.

Függetlenül a gyerek korától és a család anyagi helyzetétől, ösztönözzük, hívjuk munkára a gyereket, hogy megtanulhassa, nemcsak az egyes tevékenységekkel kapcsolatos munkákat fontos ismerni, hanem minél több munkát, amelyekről soha nem tudhatja, hogy mikor válik az életben hasznára.

(*folytatjuk*)

KISS-MIKI MELINDA

A Rügyecskék táncosai csiperósok lettek

Kecskemét, a „hírös város”, július 8–15. között kaput nyitott Európa gyermekeinek.

Az ARANYHOMOK VÁROSA immár XII. alkalommal szervezte meg az EURÓPA JÖVŐJE NEMZETKÖZI GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGI TALÁLKOZÓT, a Csiperót. Tíz napra 24 ország 42 településéről fogadták a kecskeméti-ek azt a körülbelül 1200 fiatalot, akik hazatérve boldogan mondhatják: mi is csiperósok lettünk.

A szászrégeni Rügyecskék néptánccsoport szerencsésnek mondhatja magát, első alkalommal részt vehetett a kiváló minőségű művészeti fesztiválon, amit minden második évben rendeznek meg Kecskeméten. A Csiperó azzal az elsődleges céllal jött létre, hogy segítse az európai fiatalokat toleránsabb generációvá válni, amely előítéletektől mentes, elfogadja társait és a másságot. A kecskeméti és környékbeli gyermekek, fiatalok családjukkal együtt kétfévente hívnak meg és látnak vendégül fiatalokat egész Európából, akik az azt követő évben visszahívják vendéglátójukat a hazájukba. A rendezvény segít a fiataloknak abban, hogy „Európa nagykövetei” lehessenek a jövőben, hosszú távú barátságokat köthessenek, jobban megértsék egymás kultúráját, életmódját, szokásait, hagyományait, művészetét.

A 19 rügyecskés és Pădurean Anna-Júlia, az Eugen Nicoară Művelődési Ház énekes Pădurean Éva művelődési referens és Gál Gabriella csoportvezető irányításával jutott el a fesztiválra.

A közel 40 C-fokos hőség ellenére már a megnyitón próbáltuk felismerni a különböző országok képviselőit: színes ruhájú törökök, csehek, osztrákok, hangos olaszok, rappelő angolok, kedves fehérorszok, franciák, portugálok, németek, szerbek, svédek, de ott voltak a csiki, sepsiszentgyörgyi, szebeni, mérai és a pusztinai táncosok is. A hangulat felemelő volt. Mindenki vidáman és felszabadultan viselkedett. Indult a fesztivál!

Az ott töltött nyolc nap alatt a szervezők sok különleges élményt biztosítottak nekünk, kicsiknek és nagyoknak. Volt ott minden: séta, városnézés, strandolás, koncert, táncház, családi délutánok, lovasbe-

A Rügyecskék táncosai

mutatók. A fesztivál nagyszínpadán minden nap az érkező gyerekcsoportok mutatták be rendre műsorukat, azután sorra lehetett válogatni olasz zászlódobáló, japán dob, velocipéd, tűzdobáló, aszfalttánc vagy filharmonikus produkciók között.

A kis régeni csapat nyárádmonti és mezőségi táncokat mutatott be, Pădurean Anna-Júlia népdalokat énekelt. Elismerésként a Rügyecskék táncosait felkérték, hogy a záróünnepségen is szerepeljenek.

Minden este a főtér Romkertje éjszakai koncerteknek adott helyet, a táncolni vágyók ír, görög és délszláv táncokat tanulhattak.

A Csiperó évről évre visszatérő programjai között említésre méltó a Magyarország öröme nap, amikor a Köztársasági Őrezred díszőrsége a fesztiválközpontba érkezik a Szent Korona másolatával. A határon túli 14 magyar csoport kísérette be a koronát a Nagytemplomba, ezt követte az ő műsoruk. Különleges érzést éltünk át ott, a Szent Korona előtt, magyarországiak, erdélyiek, székelyek, újvidékiek, csángók, szerbek, együtt, közel egymáshoz, de mégis oly távol.

A fesztiválózó egy „Pusztai napon” is részt vehetett. Bugacon megismerkedhettek a pásztorélet és a pusztai állattartás emlékeivel, ősi magyar állatfajtákkal, igen látványos lovasbemutatón is részt vehetünk.

A sárkányhajózás mindenkinek nagy élmény volt. A 12,5 m hosszú, kenu típusú hajóban 22 személy lapátolt, dobos adta az ütemet. Sikerült mindenkinek 2 perc alatt csuromvizesnek lennie. Főleg nekem!

Megismerhettük a híres város” látványosságait, a Cifra Palotát, a Nagytemplomot, a Városházát, a Katona József Színházat, a Piaristák terét, a zsinagógát (amely ma a Tudomány és Technika Háza-ként működik, itt őrzik Michelangelo szobrainak hiteles gipszmásolatait).

A látogatás a Granadai kalandparkban alkalmat adott mindenki-

nek, hogy kipróbálhassa erejét, bátorságát, több-kevesebb szerencsével. Volt kötélmászás, ijedtség, játék, fájdalom.

A fesztivál egyik várva várt rendezvénye a pikniknap volt a Csalánosi erdőben, ahol kézművesprogramok, sportversenyek, táncház, kötélhúzás, birkózóverseny, focizás, lovasbemutatók várták a fiatalokat. Ki lehetett próbálni a légpuskát és az íjászatot is. A nap legnagyobb szenzációja a vízágyú, vagyis a „tömegzuhany” volt, amikor a tűzoltók megszánták a kimelegedett fiatalokat és megnyitották a vízágyúkat. A nagy sikerre való te-

kintettel szinte óránként kellett fordulniuk az autóknak.

A záróünnepély, a Csík zenekar koncertje, a tűzijáték, a fényfestés, a lézershow méltó befejezése volt a fesztiválnak.

A változatos program, a kellemes hangulat, a vendégszerető családok meleg fogadtatása, az újonnan kialakult barátságok, a fesztivál sokszínűsége most már mind emlék marad, de jövőre újból találkozunk barátainkkal, amikor ők látogatnak meg minket.

Viszontlátásra, Kecskemét, 2014-ben!

GÁL GABRIELLA TANÁRNŐ

Utánpótlás-nevelés

A Gyöngyvirág néptáncscsoport

A szászrégeni Florea Bogdan Gimnázium Gyöngyvirág néptáncscsoportja második alkalommal szervezte meg nyári edzőtáborát. Idén a tánc tábornak a maroshévízi Bánffy Református Ház adott otthont július 2–4. között. A táborba 20 kis táncos jelentkezett, a 7-11 éves korosztály képviselőiben. Táncoktató Nagy Levente Lehel, csoportvezetők Gál Gabriella és Ördög Imola voltak.

A Gyöngyvirág táncscsoport 2009 őszén alakult a Florea Bogdan Gimnázium I-IV. osztályos diákjaiból, Ördög Imola tanítónő, Nagy Levente, a Maros Művészegyüttes táncosa és jómagam kezdeményezésére.

2010-ben csatlakoztak óvodások és más iskolák diákjai is. Jelenleg 36 kis „gyöngyvirág” táncos. Ők képezik a Rügyeskék táncscsoport utánpótlását. A csoport eddig két táncfesztiválon vett részt, Dicsőben és

Nagyernyében, valamint iskolai ünnepeken és a szászrégeni művelődési házban rendezett táncesten lépett fel.

Az idei tábor célja felkészíteni a kis táncosokat a következő fellépésekre, valamint újabb táncokat betanítani nekik. Minden évben a tábor megfelelő alkalmat ad erre. A Gyöngyvirág néptáncscsoport repertoárjában nyárádmonti, magyarói, mezősi táncok szerepelnek.

A táncscsoport nevében ezúton mondunk köszönetet támogatóinknak, a Romániai Magyar Demokrata Szövetségnek és a Communitas Alapítványnak.

GÁL GABRIELLA TANÁRNŐ

Gyöngyvirág tábor

GÉZENGÚZOK – DIÁKSZÍNPAD

II. szászrégeni diákszínjátszó-találkozó (2.)

A szászrégeni Humana Regun Egyesület és az Eugen Nicoară Művelődési Ház június 12-én II. alkalommal szervezte meg a Gézengúzok – Diákszínpad diákszínjátszó-találkozót. A művelődési ház nagytermének színpadán hat csoport 93 diákszínjátszója lépett fel. A következőkben a csoportokról olvashatnak.

Thália színjátszó csoport – Alexandru Ceuşianu Gimnázium

A csoport 2010 szeptemberében alakult, az Alexandru Ceuşianu Gimnázium VII-VIII. osztályosai alkották. Első fellépésük 2010 decemberében volt, amely nagy sikert aratott. Felléptek a műsorral a George Enescu Ifjúsági Ház színpadán és az első Gézengúzok Diákszínpadon is.

Szabadi Andrea tanárnő, a darabok rendezője:

– Jelenleg a csoportnak húsz tagja van: V., VI. és VII. osztályosok. Erdekesség, hogy a Thália színjátszó csoportban három testvérpár is tevékenykedik: Baroti Mária és Baroti Zsombor, Pánczél Áron és Pánczél Katinka, Berecki Imola és Berecki Sarolta. A találkozón két darabot mutattak be: Móra Ferenc: Kótyomfitty király bánata és A keresztanyát, írta S. Szabó István.

A csoport tagjai: Ádámcsik Árpád, Baroti Mária, Baroti Zsombor, Berecki Imola, Bondor János, Deák

A Thália

Fotó: FAGY

Imola, Farkas Réka, Pánczél Áron, Pánczél Katinka, Pápai Kinga, Székely Antónia, Berecki Sarolta, Fülöp Beáta, Kalabér Kinga, Lőrincz-Illyés Delénke, Moldován Adrienn, Nagy Júlia, Rafael Laura, Simon Norbi, Tavaszsi Anita.

Csoportvezetők: Szabadi Andrea és Ungvári Emese tanárnők.

(folytatjuk)

FÁBIÁN GIZELLA

Csim-Bumm-terefere

ÚJ TAGOK A CSOPORTBAN

A legkisebb csim-bummosok

A szászrégeni Eugen Nicoară Művelődési Ház keretében tevékenykedő Csim-Bumm Ifjúsági és Gyermekek Színjátszó Csoport új tagokat toborzott a gyerekcsoportba.

A jelentkezők július folyamán Fábrián András, a művelődési ház referensének vezetésével háromhetes felkészítőt vettek részt. Milyen egy kis csim-bummos, a Csim-Bumm története, milyen csoportok tevékenykednek a művelődési házban, mit szabad és mit nem a színpadon, milyen előadások tekinthetők meg a művelődési házban, néhány a felvetett kérdések közül. Ezenkívül végeztek léggömb-, hangsúly-, kiejtés- és ritmusgyakorlatokat, megtanultak tucatnyi nyelvtörőt, számos gyerekverset, találos kérdést, viccet és színdarabot olvastak, pantomimeket adtak elő. Tudásukat a felkészítő végén szüleiknek is bemutatták, sőt bevonták őket a Csim-Bumm-terefere című előadásba is.

Anita, Timi, Bogi, Tihamér, Flórián és Zsuzsi – mert róluk van szó – hat tehetséges, második osztályt végzett kisdíjak, akikhez remélhetőleg az ősztől még mások is csatlakoznak, és akiről – meggyőződésem – még sokat fogunk hallani.

MENYEI ILDIKÓ KÖNYVTÁROS

Tábori élmények

Ne csak szemünkkel, a szívünkkel is lássunk!

Július első felében részt vettünk az I–VII. osztályos római katolikus gyerekekkel a Kolping Család által szervezett táborban, melyet Ivóban tartottak. Mi, szászföldiek, a székelykeresztúri gyerekekhez csatlakoztunk, összesen 85-en voltunk. Ez egy mesés hely az erdő között, ahol a patak csobogása felfrissíti a levegőt, és a gyerekeknek oly nagy étvágyat, jókedvet hoz és a jó Istennel való találkozásra hív.

Ott a hajnalhasadást nem a kakas hirdeti, hanem egy lelkes fiatalokból álló csoport, akik gitárral ébresztik a tábor gyerekeit és dicsérik az Urat. A faházikókból kibújó álmos arcokat tornára hívja a csoportvezető, s hamarosan megtelik az udvar vihogással, az álmos arcok eltűnnek, csillogó szemek jelennek meg, mert tudják hogy egy gyönyörű szép napra ébredtek, amely tele lesz eseményekkel.

A reggeli testmozgás és mosakodás után az ebédlőbe megyünk, ahol reggeli dicsőítéssel kezdjük a napot, majd az asztali áldás után a Margit néni készítette finomságokat fogyasztjuk el.

Étkezés után megkezdődik a napi program, bibliai történeteket mutatnak be, majd kis csoportokban megtárgyalják, kit mi ragadott meg a témából, kinek mi

tetszett. Hamar telik az idő, s minden napra kijut valami kézimunka is, amit a gyerekek nagyon szeretnek. A kis csoportos beszélgetést szentmise követi, amit a gyerekek ifjúsági dalokkal színesítenek.

A szentmise után ebéd, majd pihenés, amit a gyerekek inkább játékra, ismerkedésre, beszélgetésre fordítanak.

Délután közös játék, erdőben való barangolás, éneklés, foci, kosarazás, röplabda, és persze mindenki vigyáz a védencére. Mindenki alig várja az estét, a vacsorát, mert farkaséhesek. A vacsora elfogyasztása után mosakodás, ezt követi az esti hálaadás, majd villanyoltás.

Ami mindenkinek tetszett, az a csütörtök este volt, amikor színes program (minden csoport kis műsorral lépett fel) zajlott és az ezt követő táborúzi feledhetetlen maradt mindannyiunk számára.

A pénteki napot senki sem várta, mert haza kellett indulni, de egy biztos, megígértük, hogy jövőre is elmegyünk.

Nagyon sok élményben volt részünk, sok emberrel megismertünk, sok-sok mosolygó arcot

Együtt a régiek

láttunk, amit nem fogunk elfelejteni.

Megtanultunk másokra jobban odafigyelni, és azt, hogy ne csak a szemünkkel lássunk, hanem a szívünkkel is.

**SIMON ZSUZSÁNNA,
SIMON MÁRIA-MAGDOLNA**

Köszönjük!

Tisztelt Támogató!

A szászföldi Humana Regun Egyesület a **Szászföldi Kerekerdő és Rügyecskék néptánc-csoportok kiszállásának támogatása 2012-ben** nevű pályázat által megnyert összeget a célnak megfelelően, a tánc-csoportok kiszállásainak anyagi fedezetére használta fel. A szászföldiek részt vettek a VI. magyarpalatkai falu- és néptánc-találkozón (Kerekerdő – július 22.), a XV. vajdaszentiványi tánc-tábor keretében rendezett néptáncesten (Kerekerdő – augusztus 1.), a XVII. Holtmarosi Gyöngykoszorú találkozón (Kerekerdő és Rügyecskék – augusztus 12.). A csoportok nevében ezúton mondunk köszönetet a

A Kerekerdő Palatkán

Communitas Alapítványnak és az RMDSZ-nek a támogatásért. Lapunk szeptemberi számában bővebben beszámolunk mindhárom rendezvényről.

FÁBIÁN ANDRÁS PROGRAMFELELŐS

Alpolgármester-választás Szászrégenben

Július 9-én rendkívüli tanácsülésen megválasztották Szászrégen új alpolgármesterét Gliga Daniel-Gabriel liberális tanácsos személyében.

Gliga Danielt a Szociáldemokrata Unió javasolta a tisztségbe. Szavazás előtt Nagy András, az RMDSZ frakcióvezetője kért szót, kifejtve véleményét, hogy az RMDSZ-t illetté meg a funkció.

– Mivel Szászrégen lakosságának közel 30%-a magyar nemzetiségű, megilletné egy hely a város adminisztrációjában. Ugyanakkor az RMDSZ ezelőtt nyolc évvel, és ezelőtt négy évvel is betartotta ígéretét, amikor – a helyi viszonyokat figyelembe véve, elvetve a felső vezetés javaslatait – Rinja Ionel liberális, illetve Precup Maria szociáldemokrata képviselőt támogatta az alpolgármesterség elnyerésében – mondta Nagy András.

A volt polgármester ezután tízpercnyi szünetet javasolt – ez idő alatt egyeztettek a pártok frakcióvezetői a kéréssel kapcsolatosan. Mivel nem született érdemi döntés az RMDSZ javaslatára, Nagy András kérte, hogy csütörtökig halasszák el az alpolgármester-választást – a többség ezt is elvetette. Mivel nem volt más javaslat, a szavazást követően a tizenkilenc városatyából tizenkettő Gliga Danielt támogatta, az RMDSZ-frakció ellene szavazott.

Gliga Daniel 1970-ben született Szászrégenben.

Nős, két gyermeke van. A liberális párt tagja. Vállalkozó, a Gliga Comimpex Kft. igazgatója, a Doal Com Kft. adminisztrátora és több cég részvényese.

Az ülésen döntöttek a szakbizottságok összetételéről is. Itt is a Szociáldemokrata Unió javaslata kapott több szavazatot. A szavazást követően a négy szakbizottság összetétele a következő lett:

1. Gazdasági-szociális, pénzügyi bizottság: Danciu Gavril, Pădurean Mihail (PSD), Branea Lucian (PNL), Cocean Maria (PP-DD) és Zsigmond Zsolt (RMDSZ). Itt az RMDSZ Márk Endrét és Bodó Zoltánt javasolta.

2. Városrendezési bizottság: Marian Ovidiu és Socol Ioan (PSD), Gliga Daniel (PNL), Aszalos Gábor és Kalabér László (RMDSZ). Az RMDSZ javaslata Nagy András és Kalabér László volt.

3. Tanügyi, kulturális, egészségügyi bizottság: Bîndilă Claudiu (PNL), Pop Adriana (PC), Bendorfean Traian (PP-DD), Demeter Mária és Márk Endre (RMDSZ). Az RMDSZ Demeter Máriát és Zsigmond Zsoltot javasolta.

4. Jogi bizottság: Todoran Aurelian (PNL), Horea Gheorghe és Pădurean Mihail (PSD), Bodó Zoltán és Nagy András (RMDSZ). Az RMDSZ Bodó Zoltánt támogatta.

FÁBIÁN ANDRÁS GY.

XI. Szászrégeni Városnapok

A XI. Szászrégeni Városnapok renevezvény-sorozatra július 6–8. között került sor a város központjában, a Petru Maior téren.

A hivatalos megnyitón a város új polgármestere, Maria Precup köszöntötte a helybelieket.

Pénteken délután a város fúvószenekara fogadta az érdeklődőket, majd a Városi Parkban megnyitották a vásárral egybekötött népművészeti kiállítást.

Korondi cserépedényárusok, hímestojás-festők, román népi szöttesek és varrottasok, faragott ikonok, kukoricaháncs tárgyak, fából faragott konyhai edények készítői mutatták be termékeiket.

Sajnos – és ez mindhárom nap kora délutáni óráira érvényes – a nagy hőség miatt elég kevesen látogattak ki a főtérre.

Első nap az Eugen Nicoară Művelődési Ház zenekara, Marius Ciprian Pop népdalénekes, Mike Zetter, Florin Vos és a CRBL lépett fel.

Az esti előadásokon már telt ház volt, a sörsátrakban alig lehetett helyet kapni.

A szombat délután első óráiban a népzeneé volt a színpad – román és magyar néptáncsoportok műsorát tekinthették meg a jelenlevők –, fellépett a

szászrégeni művelődési ház Kererekerdő néptáncsoportja, a Német Demokrata Fórum táncsoportja és az Ifjúsági Ház Doina Mureşului csoportja.

Ezt követően Răzvan Năstăsescu, Veta Biris és Dinu Iancu Sălăjanu népdalokat énekelt, majd a 112, a Titán együttes, Marcel Pavel, Dj Rynno és Silva volt műsoron.

Július 8-án, vasárnap fellépett többek között a Petru Maior Iskolaközpont Kalangya néptáncsoportja, a szászrégeni művészeti iskola, majd Ioan Bocsa, a Spitalul de urgență és Alex Velea koncertezett.

Természetesen nem hiányoztak a sörsátrak sem. Az esti órákban valóságos erőpróba volt átjutni közöttük. Hozzáférhető árak, számos termék – sült kolbász, mititej, rostélyos, kürtös, házilag készített édeségek, főtt kukorica, üdítők, fagyalt, vattacukor és természetesen hideg sör – várta azokat, akik bírták a kánikulai forróságot.

Voltak, akik panaszkodtak – főleg a kürtöskalácsosok –, nem is csoda, hiszen évről évre megduplázódik a számuk. Az idén Szászrégen és Marosvásárhely kürtöskalácssütőin kívül Szatmárnémetiből és a Székelyföldről is érkeztek.

A gyerekek sem unatkoztak, a szokásos vásári játékszerek között válogathattak.

Számos sportrendezvény is volt városszinten. Kosárlabda, asztalitenisz, kispályás labdarúgás, női labdarúgás szerepelt a helybéli ifjúsági és iskolás csapatok programjában.

Hivatali szinten jelen voltak Szászrégen testvér-, illetve baráti kapcsolatban levő települései is. A magyarországi Érd, Nagykőrös, Bátonyterenye, az angliai Poynton, Franciaországból Bourg la Reine, a lengyelországi Lubaczow, valamint Moldovából Ungheni város képviselői vettek részt a városnapokon.

A városnapok vasárnap éjjélkor tűzijátékkal zárultak.

A városnapokkal egyidőben a néprajzi múzeumban is számos, hagyományőrzéssel kapcsolatos tevékenység zajlott.

A nagy hőség és az esti tumultus ellenére mindenki található szórakozási lehetőséget.

A Kerekdő a városnapokon

Fotó: FAGY

A XI. Szászrégeni Városnapokat a polgármesteri hivatal és a helyi tanács szervezte.

FÁBIÁN ANDRÁS GY.

Szászrégeni Napok a könyvtárban

Cserebere

A Szászrégeni Napok alkalmával a Petru Maior városi könyvtár első alkalommal különlegesebb tevékenységekkel lepte meg a könyvbarátokat.

A **könyvcserebre** lehetővé tette, hogy az otthoni könyveket kicseréljék az olvasók a városi könyvtár által bemutatott könyvekkel. Ezeket a köteteket a könyvtár adományként kapta különböző személyektől. Azokat a könyveket választották ki, amelyek több példányban léteznek a könyvtár leltárában. A három nap alatt a székház előtt kiállított könyveket az arra járó kényelmesen meg tudta szemlélni és kicserélni saját könyvével. Ennek következményeként több személy válogatott az otthoni készletből és adományozott a könyvtárnak további könyveket.

Kis szórólapok révén a könyvtár alkalmazottjai hirdették a Petru Maior városi könyvtár két fiókjának a működését a Radnótfájai és a Kastély utcákban, valamint a könyvtár ingyenes szolgáltatásait.

Örvendetes, hogy még vannak olyan emberek, akik értékelik a könyvet, a szónak a hatalmát és az olvasás varázsát.

Egy másik új tevékenység a filmvetítés volt, melyet a könyvtár a Központi Parkban szervezett meg. Régi román filmek kerültek vászonra, melyek ma is mosolyt csalnak arcunkra, mint pl. a Ma este a családban táncolunk, B. D. a hegyekben és a tengeren, Nea Marin, a milliomos. Mindhárom nap esti óráiban számos néző érdeklődéssel kísérte a vetített filmeket.

A siker arra ösztönöz, hogy a nyár folyamán megismételjük ezeket a tevékenységeket.

MENYEI ILDIKÓ KÖNYVTÁROS

G o n d o l a t o k

Olosz Lajos

(1891. augusztus 23 – 1977. április 26., Marosvásárhely)

Az Arad megyei Ágyán született, majd a közeli Kisjenőn élte le élete nagy részét. Jogász volt, ebből tartotta fenn családját, de szabadidejében a költészetnek hódolt. Az Erdélyi Helikon táborához tartozott, mély barátság fűzte Reményik Sándorhoz és Áprily Lajoshoz, de tőlük eltérően inkább a szabad vershez vonzódott.

1926-ban alapítóként volt jelen – Kemény János meghívására – az első vécsi találkozón, melynek emlékére köröskisjenői kertjében két ezüstnyárfát ültetett. Ugyancsak 1926-ban a marosvásárhelyi Kemény Zsigmond Társaság tagjai közé választotta.

1944-ben a halmágyi internálótáborba hurcolták, sok dél-erdélyi magyarral együtt. Rabságáról több verse, illetve feleségéhez intézett levelei vallanak. Verskötetei: Gladiátorarc, Égő csolnakon, Hattyúének. (1931-ben Barlanghomály, ESZC, 1968-ban Versek, Kriterion, 1971-ben Legszebb versek, Albatros, 1997-ben Szeplőtelen oltár, az Aradi Kölcsey Egyesület és a zerindi Olosz Lajos Irodalmi Kör kiadásában.)

(Forrásanyag: Adamovits Sándor – A vécsi vár vendégei)

U i c c p a r á d é

– Miért hagyott ott a feleséged?
– Nem akart tovább ilyen szegény körülmények között élni.
– És nem számolt azzal, milyen gazdag a nagyapád?
– De, pont azzal számolt. Most ő a nagyanyám...

*

Egy munkanélküli négykézláb-
ra ereszkedve a járda mellett le-
geli a fűvet. Arra jár az ország mi-
niszterelnöke, keze tele szatyrok-
kal, bennük sajt-, hús-, kolbászfé-
leségek. Nézi a fűvet legelő embert
és így szól hozzá:

– Uram, ne legelje a fűvet, elhí-
vom én önt magamhoz.
– Tisztelt miniszterelnök úr, de

nekem feleségem van, és ha ő nem
jöhet, akkor én sem megyek.

– Hozza nyugodtan a feleségét
is.

– De van három gyermekem is,
és ha ők nem jöhetnek, akkor in-
kább mi sem eszünk a feleségem-
mel.

– Uram, jöhet a feleségével és a
gyermkeivel együtt, sőt a rokona-
it is hívhatja, nem okoz problémát,
hisz másfél méter magas a fű az
udvaromban!

*

Két részeg megy a vasúti sínek
között.

– Te, hogy ez a lépcső milyen
hosszú!

– Ja! És a korlát is milyen ala-
csony!

– Nem baj, hallom már, hogy jön
a lift!

*

A medvecsaládnál összejövetel
van. Az anyamedve megszólal:

– Kisfiam, még be sem mutat-
koztál a vendégeknek.

– Bocs!

*

Móricka üzenőfüzetébe beírja a
tanító néni:

„A gyerek büdös! Mosdatni!”

Móricka apja visszaüzen:

„Nem szagolgtani! Tanítani!”

Az oldalt összeállította:
FÁBIÁN GIZELLA

SZASZRÉGEN ÉS VIDEKE

Kiadja: a szászrégeni
KOLPING CSALÁDI
TÁRSULÁS
ISSN 1454-6183

Alapító tagok: Adorjáni László, Csemátoni József, Demeter
József, Pakó Benedek, Márk Endre.

Főszerkesztő: Fábrián András György

Szerkesztőbizottsági tagok: Balla Árpád, Bartha József,
Demeter József, dr. Horváth Erzsébet, Kiss-Miki Melinda, Nagy
F. Atilla, Nemes Árpád, Pakó Benedek, Sárkány Kákonyi
Iringó, Szabó Antal, Székely Rozália.

A műszaki szerkesztést és nyomdai előkészítést az
IMPRESS KIADÓ végezte.
Weboldal: Madaras Péter

Készült a marosvásárhelyi
I. I. MUREȘAN ȘOMFĂLEAN ANDREI DORIN nyomdában.
A névvel vagy névjeggyel ellátott írásokért szerzőik felelnek.

Internet: www.regen-videke.home.ro;
E-mail: madaraspete@yahoo.com,
fandras59@yahoo.com

E lapszám a
Communitas
Alapítvány
és a Bethlen Gábor
Alap támogatásával
jelent meg.

Ára: 2 lej